

کتاب راهنمای سازمان ملل متحد
در باب دادرسی ویژه نوجوانان

ترجمه غیررسمی

کتاب راهنمای سازمان ملل متحد در باب دادرسی ویژه نوجوانان
ترجمه و چاپ این کتاب به زبان فارسی توسط
سازمان اصلاحات جزایی بین‌المللی (PRI) صورت گرفته است.

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۳

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹-۰۰۰-۸۷۳۸-۹۶۴

ناشر: وفاق

فهرست مطالب

مقدمه

۵

۷

۱- حمایت از حقوق کودکان و ارتقاء آن: دادرسی ویژه نوجوانان

۷

الف - تاثیر عهدنامه سازمان ملل متحد بر حقوق کودک

۱۰

ب - هدف، مندرجات و اهمیت اسناد حقوقی دادرسی نوجوانان سازمان ملل

متحد

۱۱

۱- رهنمودهای ریاض

۱۲

۲- قواعد پکن

۱۳

۳- استانداردهای سازمان ملل متحد برای حمایت از جوانان محروم از

آزادی

۱۷

ج- کاربرد اسناد حقوقی سازمان ملل متحد

۲۱

۲- پیش گیری از بزهکاری نوجوانان

۲۱

الف - رویکرد

۲۶

ب - برنامه های پیش گیری

۲۹

ج - تربیت و نظارت اجتماعی

۳۰

د - نقش خانواده

۳۶

ه - مداخلات آموزشی

۴۱

و - استثمار کاری جوانان

۴۶

ز - بسیج اجتماعی

۴۹

ک - نفوذ وسایل ارتباط جمعی بر جوانان

۵۷

۳- رسیدگی به امور جوانان معارض قانون

۵۸

الف - سن مسئولیت کیفری

۶۰

ب - حقوق نوجوانان معارض قانون

۶۰	ج - تغییر مسیر
۶۳	د - ارزیابی میزان مداخله
۶۴	ه - راه‌های جایگزین حبس
۷۳	و - مباحثی در باب بازپروری
۷۷	۴- مدیریت مراکز نگهداری جوانان محروم از آزادی
۷۸	الف - پذیرش، طبقه‌بندی و تعیین جا
۷۹	ب- نیازهای بنیادی
۸۰	ج- محتوای برنامه
۸۲	د - خانواده و تماس‌های اجتماعی
۸۲	ه - انضباط مؤسسه‌ای و جبران نارضایتی‌ها
۸۳	و - بازگشت به جامعه
۸۴	ز- رشد و تحول کارکنان
۸۷	تأثیر اسناد حقوقی بین‌المللی دادرسی نوجوانان سازمان ملل متحد بر سیاست‌گذاری: یک بررسی موردی در استرالیا
۱۰۹	ضمیمه ۱ - کنوانسیون سازمان ملل متحد در مورد حقوق کودک (قطعنامه شماره ۴۴/۲۵ مجمع عمومی)
۱۳۱	ضمیمه ۲- قواعد حداقل استاندارد سازمان ملل متحد برای دادرسی نوجوانان، مقررات بکن (قطعنامه شماره ۴۰/۳۳ مجمع عمومی و متمم)
۱۵۵	ضمیمه ۳- رهنمودهای سازمان ملل متحد برای پیشگیری از بزهکاری نوجوانان، رهنمود ریاض (قطعنامه شماره ۴۵/۱۱۲ و متمم)
۱۶۷	ضمیمه ۴- استانداردهای سازمان ملل متحد برای حمایت از نوجوانان محروم از آزادی (قطعنامه شماره ۴۵/۱۱۳ مجمع عمومی و متمم).

مقدمه

راهنمای سازمان ملل متحد در باب دادرسی نوجوانان، دستورالعمل‌هایی برای متخصصان این رشته تعیین می‌کند. از این آیین‌نامه همچون سندی نظری و عملی بهره‌برداری می‌شود. به عنوان مثال می‌توان در راستای اهداف علمی، فرهنگی، توسعه‌ی برنامه‌ریزی و ارزیابی، سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری‌های آگاهانه از آن استفاده کرد. همچنین این راهنما زمینه‌ای در اختیار گسترش همکاری‌های فنی و خدمات مشاوره‌ای میدانی از جمله برنامه‌های آموزشی تشکیلات مربوط به سازمان ملل متحد و سازمان‌های دیگر، قرار می‌دهد. هدف آن ارتقای شناخت و درک عمیق‌تر و کاربرد گسترده‌ی اسناد حقوقی دادرسی نوجوانان برای متخصصان است. استفاده از این راهنما موجب تسهیل تفسیر، ترجمه و کاربرد استانداردها در قانون‌گذاری، خط‌مشی‌ها و شیوه اتخاذ تصمیم در مورد مدیریت و روند دادرسی ویژه نوجوانان می‌گردد.

این راهنما همواره محدوده، محتوا و اهمیت این استانداردها را در حوزه‌ی دادرسی نوجوانان مورد بررسی قرار می‌دهد. موضوع‌های عنوان شده به قصد ایجاد اصلاحات، و نیز بررسی عملکردهای رایج، قانون‌گذاری و روند دادرسی مطرح می‌شوند. این راهنما، بر اهداف کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد تأکید دارد؛ هدف این کنوانسیون آن است که با توسل به تلاش‌های سازنده و توأمان سه سند حقوقی کودکان از طریق "دادرسی نوجوانان"، از حقوق ایشان حمایت شود و ارتقاء گسترده شناخت حقوق نوجوانان را موجب گردد.

راهنما، توسط واحد پیش‌گیری از بزهکاری و دادرسی کیفری سازمان ملل متحد منطبق با قطع‌نامه شماره ۴۵/۱۱۲ مجمع عمومی تدوین و منتشر شده است. گروهی از مشاوران معتبر و متخصصان مجرب سیاست‌ها و استانداردهای دادرسی ویژه نوجوانان سازمان ملل متحد، با این

بخش همکاری کرده‌اند.^۱ این گروه خود، در پرتو سال‌ها تشریک مساعی و همکاری متخصصان امر توسعه برنامه دادرسی نوجوانان سازمان ملل متحد تشکیل شده است. میزگرد مشاوران متخصص و برجسته‌ی دادرسی نوجوانان و استانداردها و اسناد بین‌المللی با واحد پیش‌گیری از جرم و عدالت کیفری سازمان ملل متحد همکاری کرده‌اند: میزگرد "مدل دادرسی نوجوانان" توسط مرکز مطالعات امنیتی و آموزشی عرب (ASSTC) با کمک واحد پیش‌گیری از جرم و عدالت کیفری، در سازمان مرکزی آن در ریاض، عربستان سعودی (۲۸ آوریل - ۴ مه ۱۹۹۳) برگزار شد تا دبیرخانه را در مورد مفاد و شیوه‌ی نگرش این راهنما هدایت کند.

مبنای کتاب راهنمای دادرسی نوجوانان سازمان ملل متحد، اصول و ملاحظات است که در کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد ذکر شده است (قطعه‌نامه شماره ۴۴/۲۵ مجمع عمومی، ضمیمه‌ی ۱). همچنین این کتاب بر اساس سه سند حقوقی بین‌المللی سازمان ملل متحد در زمینه دادرسی نوجوانان تنظیم شده است که توسط مجمع عمومی به تایید رسیده است. این اسندها عبارتند از: قواعد حداقل استاندارد سازمان ملل متحد برای دادرسی ویژه نوجوانان، قواعد پکن (قطعه‌نامه ۴۰/۳۳ مجمع عمومی ضمیمه‌ی ۲)؛ استانداردهای سازمان ملل متحد برای پیش‌گیری از بزهکاری نوجوانان، رهنمودهای ریاض (قطعه‌نامه شماره ۴۵/۱۱۲ سازمان ملل متحد، ضمیمه ۳)؛ و استانداردهای سازمان ملل متحد برای حمایت از نوجوانان محروم از آزادی (قطعه‌نامه شماره ۴۵/۱۱۳ مجمع عمومی، ضمیمه‌ی ۴).

۱. دبیرخانه مهاس خود را از همراهی افراد زیر اعلام می‌کند: پروفیسور مک کلیتاک، مدیر دانشکده حقوق، دانشگاه ادینبورگ؛ لویی مک هاردی مدیر دانشکده، مدیر اجرایی، مشاور ملی فضات دادگاه جوانان و خانواده‌ها و دانشگاه نوادا؛ پروفیسور اچ شولر-استرینگوروم (مشاور عالی) مدیر، سازمان جرم‌شناسی دانشگاه مونینخ؛ دکتر جی. او. دلیو. مولر، پروفیسور ممتاز، دانشگاه روتگرز، نیوآرک، سرپرست شعبه پیش‌گیری از جرم و حقوق جزایی؛ آقای مینورو شیکیتا، دادیار عمومی ژاپن، مدیر پیشین، شعبه پیش‌گیری از بزهکاری و دادرسی کیفری؛ دکتر احمد آل هارزوک، مدیرکل، مرکز پژوهش.

پیش‌گیری از جرایم، کشور عربستان سعودی؛ دکتر فرخ مراد، رئیس پیشین مرکز مطالعات امنیتی و آموزشی ریاض، عربستان سعودی؛ دکتر هوبرت اچ، ویلیامز، رئیس موسسه پلیس، مدیر مرکز ملی واکنش پلیس نسبت به اغتشاشات شهری؛ سرنپ ژنرال عبدال مجید خورایت، مدیر کل بخش برنامه ریزی و سازماندهی وزارت کشور، دولت کویت؛ پروفیسور آر. هاردینگ، مدیر مرکز پژوهش جرم، دانشکده حقوق، دانشگاه وسترن استرالیا در شهر ندلرز؛ پروفیسور جیمز. او. فینکن هاور، دانشگاه روتگرز، دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری حقوق جزایی در نیوآرک؛ دکتر جاو گونر-پدرو، پروفیسور پزشکی اطفال، استاد پزشکی، واحد تکامل کودک، دانشگاه لیمون؛ پروفیسور آلیسن موریس، مدیر، سازمان جرم‌شناسی زلاند نو، زلاند نو؛ پروفیسور شنگ ویگبو، رشته حقوق، دانشگاه علوم سیاسی و حقوقی چین، دکتر ماکس کرن، رئیس، بخش محیط زیست کاری و آزادی کارگران، واحد استانداردهای بین‌المللی کار، سازمانی بین‌المللی کار (ILO)؛ پروفیسور نورمن توت، رئیس بخش خدمات اجتماعی، لیدن، انگلستان؛ و پروفیسور گرت کاپلانر، دانشگاه جنت.